

3-4 AĞUSTOS 2016'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN DİN ŞÛRASI OLAĞANÜSTÜ TOPLANTISINDAKİ TESPİTLER BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DEKİ TARİKAT VE CEMAATLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hikmet Zeyveli

DİN ŞURASI DEKLARASYONUNDAKİ ÖNEMLİ TESPİTLER (04.08.2016):

İslâm'a göre:

- Hz. Peygamber'den başka, “masum ve tartışılmaz” bir otorite ve rehber kabul edilemez. (Md.2)
- Hiçbir kimse ve hiçbir yapı, kendisini dinin mutlak temsilcisi olarak göremez ve insanları kendisine kayıtsız şartsız itaat ve bağlılığa çağıramaz. (Md.2)
- Hiçbir kişinin kendisini yanılmaz bir otorite ve rehber olarak kabul etmesinin veya bağlıları tarafından böyle görülmesinin bir geçerliliği yoktur. (Md.2)
- Bir kişinin, özel, seçilmiş ve yanılmaz olduğu, beyan ve öğretilerinin kutsiyet arz ettiği iddiası kabul edilemez. (Md.2)
- Hiç kimse aklını, iradesini ve kişiliğini başka birine teslim edemez. (Md.3)
- İslâm'ın temel bilgi kaynaklarından çok, rüyalar, gizemli hikâyeler aracılığıyla masum kitleleri kandırarak otoritelerini tahkim etmeyi bir yöntem olarak kabul eden bir yapının dinden cevaz alması mümkün değildir. (Md.6)
- Hakikati kendi tekeline alarak kendisinin dışında herkesi dışlayan bir yapı İslam geleneği ile bağdaştırılmaz. (Md.7)
- Tarih boyunca mehdici-mesihçi ve hurûfi-bâtınî karakter arz eden pek çok fitne ve fesat hareketi ortaya çıkmıştır. Sır, gizem, adanmışlık, karizmatik kişilik gösterisi (...) bu hareketlerin en bariz özelliği olmuştur. (Md.5)

Şura üyesi ve Diyanet İşleri Eski Başkanı Sn. Ali Bardakoğlu da işbu Şûrâ'da Al-JazeeraTurk'e verdiği bir röportajda şugüzel tespitlere yer veriyordu (05.08.2016):¹

- ✓ Melankolik ve gizemli menkıbelerle, **abartılı hayat hikâyeleriyle bir dinî kurtarıcı motifi çizildi** ve insanlar adeta efsunlandı.
- ✓ “Allah ile konuşma, Peygamber ile devamlı görüşme, Peygamber'den mesaj alma, mehdilik ve beklenen özel dini kurtarıcılık” yalanlarıyla insanlar aldatıldı.
- ✓ Peygamberinden başka masum bir otorite olmadığını, ondan başkasına kutsallık atfetmenin ve mutlak teslimiyetin İslam'a açıkça aykırı olduğunu niye iyi anlatamadık da bu yanlış fikirler toplumda filizlendi?

¹ www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/bardakoglu-din-siyaset-din-ticaret-iliskisine-sinir-getirilmeli (21.08.2016).

- ✓ Toplumda İslâm'ın inanç esaslarına aykırı anlayışlar varsa, dini değerler çıkarlar için kullanılıyorsa **buna daha ilk günden karşı çıkmalıyız**. Dini anlatıları **bidat, hurafe, asılsız menkıbe** ve **melankolik ağıtlardan ayıklamalıyız**. Dinde akli, düşünceyi, birey kültürünü ve inisiyatifini yok edip yerine körü körüne kişilere itaati, toplu dini kimlikleri güçlendirince Allah'ın dininden bu sapma önce sapanları ve saptıranları vuruyor, sonra hepimize bir ceza oluyor.
- ✓ ... gizemler, menkıbeler, melankolik bir din anlatımı ortaya çıktığı vakit, dinin istismarı da artıyor.
- ✓ ... **toplu dini kimlikler sorunludur**. Toplu dini kimlikler, toplu projelere kolaylıkla adapte olabiliyorlar, evrilebiliyorlar.

Türkiye'de varlık gösteren büyüklü-küçüklü tüm tarikat ve cemaatlerin (Mahmud Efendi [Cübbeli Hoca] Cemaati, Menzil Cemaati, İskenderpaşa Cemaati, Süleymancılar ve Nur Cemaati başta olmak üzere), “Din Şurası” Deklarasyonunda tespit edilenaaf ve sapmalarla malûl olduklarını tespit etmek zor olmamaktadır. Ancak, Türkiye'deki tarikat ve cemaatlerin hepsinin zaaf ve sapmalarının belgelerini sunmak oldukça zaman alacağından sadece bir tanesinin–toplumun büyük bir kesiminin uzaktan-uzağa hüsn-ü zan ettiği– Nurculuk hareketi ve Nur Cemaati üzerinde durmak, Risale-i Nurları ve müellifi Said-i Nursi'yi yukarıda serdedilen zaaf ve sapmalar muvacehesinde ele almak istiyoruz.

KONUNUN İNCELENMESİ

“[Külliyat](#)” diye isimlendirilen ve aslında 20 civarında² olmasına rağmen 130 eserebaliğ olduğu iddia edilen Risale-i Nur'ları taradığımızda, bu eserler hakkında –hem bizzat Said-i Nursi, hem talebeler tarafından– aşağıdaki iddiaların ısraren ve tekraren işlendiğini görürüz.:

1. Zahiren müellifi olarak görünen Said-i Nursi'nin eserleri olmadığı,
2. Mevhîbî/vehbî[İlâhî] bir ilimle O'na “ihtiyarı dışında” “yazdırıldıkları”
3. Gaybî[İlâhî]bir onayın mührünü[“*Sikke-i Tasdik-i Gaybî*”] taşıdıkları:
 - a) Gavs-ı Azam'ın (Abdülkadir Geylânî'nin)bir kasidesiyle,
 - b) Hz. Ali'nin *Ercûze* ve *Celcelûtiye* kasideleriyle,
 - c) Kur'ân-ı Kerîm'in 33 âyetiyle

...hem Risale-i Nur'lara, hem müellifine işaret etmiş oldukları;
4. Risale-i Nur'ların taklit edilemez oldukları...

Aşağıda belgelendireceğimiz bütün bu iddialar, Risale-i Nur'ları ve Müellif'ini yanılmaz ve itiraz edilemez bir konuma yükseltmektedir.

² Aslında “eski” ve “yeni” Said'in eserlerinin sayısı 20 civarındadır. Derleme, ayrı-basım ve harmanlamalarla sayıları abartılmıştır. Bunların bir kısmı çok küçük hacimdedir. Mesela sadece 2 sayfalık bir bildiri olan *Hutûvat-ı Sitte* de bir eser sayılmaktadır. Birçok risalede Nur Talebeleri'nin yazıları ve mektupları da bolca yer almaktadır. Said-i Nursî'nin biyografisi olan “Tarihçe-i Hayat” ve eserlerinin “Fihrist”i de Risale-i Nur Külliyyatını oluşturan kitaplar arasında yer alır. Nitekim bizim bu araştırmada kullandığımız “Risale-i Nur Külliyyatı” toplam 2350 sayfa civarında iki ciltten ibaret olup bütün bu kitapları kapsamaktadır.

Bizzat Said-i Nursî'ninkendi iddiaları:

• *Risale-i Nur Benim eserim değildir, Kur'ân'ın eseridir:*

“Kardeşlerim, hiç merak etmeyiniz. Kat'î kanaatim geldi, bizler bir inayet altında, gayet ehemmiyetli bir hizmette ve **ihtiyar ve iktidarımız haricinde** bir dest-i gaybî tarafından istihdam ediliyoruz.”³

“Hem bunu kat'iyen ilân ediyorum ki: **Risale-i Nur, Kur'ân'ın malıdır. Benim ne haddim var ki, sahip olayım, tâ ki kusurlarım ona sirayet etsin.**”⁴

“*Sözler*'deki hakaik ve kemâlât benim değil, Kur'ân'ındır ve Kur'ân'dan tereşşuh etmiştir. Hattâ *Onuncu Söz*, **yüzer âyât-ı Kur'âniyeden süzölmüş bazı katarattır** [katrelerdir]. Sair risaleler dahi umumen öyledir.”⁵

“... risaleler kendi malım değil, Kur'ân'ın malı olarak, Kur'ân'ın reşehât-ı meziyâtına mazhar olduklarını izhar etmeye mecburum.”⁶

“*Sözler* güzeldirler, hakikattirler. Fakat **benim değildirler**; Kur'ân-ı Kerîm'in hakaikindentelemmu' etmiş şualardır.”⁷

“... benim gibi Türkçesi az, sözleri muğlâk, çoğu anlaşılmaz (...) bir şahsın elinde bu harika teshilât ve suhulet-i beyan, elbette, bilâ-şüphe, bir eser-i inâyettir ve onun hüneri olamaz ve Kur'ân-ı Kerîm'in i'câz-ı mânevîsinin bir cilvesidir ve temsilât-ı Kur'âniyenin bir temessülüdür ve in'ikâsıdır.”⁸

“Madem kendimize ait değil; elbette, *Sözler* namındaki nurlara ait olan inâyât-ı İlâhiyeyi beyan etmekte medar-ı fahir ve gurur olamaz; belki medar-ı hamd ve şükür ve tahdis-i nimet olur.”⁹

“Bu meselede benim şahsımın veya bazı kardeşlerimin kusuruyla Risale-i Nur'a hücum edilmez. **O doğrudan doğruya Kur'ân'a bağlanmış. Ve Kur'ân dahi Arş-ı Âzamla bağlıdır. Kimin haddi var, elini oraya uzatsın, o kuvvetli ipleri çözsün?**”¹⁰

“... **benim gibi yarım ümmî (...) bir adam**, elbette dalâlete karşı galibane mukavemet eden ve milyonlar efradı bulunan mesleklerden daha ileri, daha kuvvetli dayanan **Risale-i Nur'a sahip değildir. O eser, onun hüneri olamaz ve onunla iftihar edemez. Belki, doğrudan doğruya Kur'ân-ı Hakîmin bu zamanda bir mu'cize-i maneviyesi, rahmet-i ilâhiye tarafından ihsan edilmiştir.**”¹¹

“Risaletü'n-Nur sair telifat gibi ulûm ve fûnundan ve başka kitaplardan alınmamış. Kur'ân'dan başka me'hazı yok, Kur'ân'dan başka üstadı yok, **Kur'ân'dan başka mercii yoktur.** Telif olduğu

³ Risale-i Nur Külliyyatı (“RNK”), I-II, Nesil Basım-Yayın, İstanbul 1996, 2/1685 “Emirdağ Lâhikası I”.

⁴ RNK, 2/1695 “Emirdağ Lâhikası I”.

⁵ RNK, 1/523, “28. Mektup, 7. Risale olan 7. Mesele, 3. Sebep”.

⁶ RNK, 1/523, Aynı Mektup, aynı Mesele, “3. Sebep”.

⁷ RNK, 1/523, Aynı Mektup, aynı Mesele, “4. Sebep”.

⁸ RNK, 1/526, Aynı Mektup, aynı Mesele, “4. İşaret”.

⁹ RNK, 1/523, Aynı Mektup, aynı Mesele, “5. Sebep”.

¹⁰ RNK, 1/988, “12. Şua”.

¹¹ RNK, 2/1637, “Kastamonu Lâhikası”.

vakit hiçbir kitap müellifinin yanında bulunmuyordu. **Doğrudan doğruya Kur'ân'ın feyzinden mülhemdir ve semâ-i Kur'âniden ve âyâtının nücûmundan, yıldızlarından iniyor, nüzul ediyor.**"¹²

“تَنْزِيلُ الْكِتَابِ” cümlesinin sarih bir mânâsı; Asr-ı Saadette vahiy suretiyle Kitab-ı Mübîn'in nüzulü olduğu gibi, mânâ-yı şârîsiyle de, her asırda o Kitab-ı Mübîn'in mertebe-i arşiyesinden ve mu'cize-i mâneviyesinden feyiz ve ilham tarikiyle onun gizli hakikatleri ve hakikatlerinin burhanları **iniyor, nüzul ediyor** diyerek, şu asırda bir şakirdini ve bir lem'asını cenah-ı himayetne ve daire-i harîmine **bir hususî iltifat ile alıyor.**"¹³

• **İradem/irademiz dışında istihdam olunuyorum/olunuyoruz:**

“... bilmecburiye ilân ediyorum ki, ihtiyarımız ve haberimiz olmadan, birisi bizi istihdam ediyor; biz bilmeyerek bizi mühim işlerde çalıştırıyor. Delilimiz de şudur ki: Şuurumuz ve ihtiyarımızdan hariç bir kısım inâyâta ve teshilâta mazhar oluyoruz. Öyle ise, o inâyetleri bağırarak ilân etmeye mecburuz.”¹⁴

“İşte bu hal gayet kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir ki, biz istihdam olunuyoruz. Hem rıza dairesinde, hem inâyet altında bize hizmet-i Kur'âniye yaptırılıyor.”¹⁵

“Risale-i Nur'un mesâili, ilimle, fikirle, niyetle ve kastî bir ihtiyarla değil; ekseriyet-i mutlakayla **sünühat, zuhurat, ihtârât** ile oluyor.”¹⁶

“Arabîtefsirde[Arapça İşârâtü'l-İ'câz'da] tevafukunenvaından çok **harikalar vardır; beşer ihtiyarı karışmamıştır.**"¹⁷

• **Özel bir göreve namzet olarak seçildiğimi anladım:**

“Eski Harb-i Umumîden evvel ve evâilinde, bir vakıa-i sadıkada görüyorum ki, Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağının altındayım. Birden o dağ müthiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki, merhum validem yanımdadır. Dedim: ‘Ana, korkma. **Cenâb-ı Hakkın emridir; O Rahîmdir ve Hakîmdir.**’”

“Birden, o halette iken, baktım ki, **mühim bir zât bana âmirâne diyor ki: ‘İ'câz-ı Kur'ân'ı beyan et.’**”

“Uyandım, anladım ki, bir büyük infilâk olacak. O infilâk ve inkılâptan sonra, Kur'ân etrafındaki surlar kırılacak. Doğrudan doğruya Kur'ân kendi kendini müdafaa edecek. Ve Kur'ân'a hücum edilecek; i'câzı onun çelik bir zırhı olacak. Ve **şu i'câzın bir nev'ini şu zamanda izharına, haddimin fevkinde olarak, benim gibi bir adam namzet olacak. Ve namzet olduğumu anladım.**"¹⁸

¹² RNK, 1/841, “1. Şuâ”.

¹³ RNK, 1/842, “1. Şuâ”.

¹⁴ RNK, 1/524, Aynı Mektup, aynı Mesele, “7. Sebep”.

¹⁵ RNK, 1/526, Aynı Mektup, aynı Mesele, “7. İşaret”.

¹⁶ RNK, 2/1650, “Kastamonu Lâhikası”.

¹⁷ RNK, 2/1155, “İşârâtü'l-İ'câz”.

¹⁸ RNK, 1/522 “28. Mektup, Yedinci Risale olan Yedinci Mesele, 1. Sebep”.

Talebelerin RN'larla ve "Üstâd"larıyla İlgili İnançları:

"Risale-i Nur, Kur'ân'ın tefsiri olduğu cihetle, vahy-i semavî olan Kur'ân'ın semavî ve ilhamî bir tefsiridir."¹⁹

"... nass-ı hadisle, Risale-i Nur tecdid-i din hususunda bir müceddid hükmündedir. Benim Üstadım daima diyor ki: '*Ben bir neferim, fakat müşir [Mareşal] hizmetini görüyorum.*'"²⁰

"Ey Risale-i Nur! Senin, hakkın dili ve hakkın ilhamı olup onun izniyle yazıldığına şüphe yok... Ben kimsenin malı değilim. Ben hiçbir kitaptan alınmadım, hiçbir eserden çalınmadım. '*Ben Rabbânî ve Kur'ânîyim. Bir lâyemût'un eserinden fıskıran kerametli bir Nurum...*' [diyorsun]. Sen çok feyizli ve rahmetli bir hak kitapsın."²¹

"Evet, o zât dahahal-i sabavette iken ve hiç tahsilyapmadan, zevâhiri kurtarmak üzere üç aylık bir tahsil müddeti içinde ulûm-u evvelin ve âhirîne ve ledünniyat ve hakaik-ı eşyaya ve esrar-ı kâinata vehikmet-i İlâhiyeye vâris kılınmıştır ki, şimdiye kadar böyle mazhariyet-i ulyâya kimse nail olmamıştır. Bu harika-i ilmiyenin eşi asla mesbuk değildir. Hiç şüphe edilemez ki, tercüman-ı Nur, (...) harikulâde metanet-i ahlâkiyesi ile bizzat bir mu'cize-i fitrattır ve tecessüm etmiş bir inayettir ve bir mevhibe-i mutlakadır."²²

... alelusul yirmi sene tahsili lâzım gelen ulûm ve fûnunun zübde ve hülâsasını üç ayda tahsil ve ikmal etmiştir."²³

"Said Nursî gibi bir müellifin, elbette dâhi bir müfessir-i Kur'ân ve onun ilminin vehbî ve vâsî olduğuna, (...) şüphe edilemez."²⁴

"Risale-i Nur şakirtlerinden Rıza görüyor: Hazret-i Peygamber aleyhissalâtü vesselâm, camide Hazret-i Ebu Bekri's-Sıddık Radiyallahü Anha emrediyor: 'Çık, hutbe oku.' Ebu Bekri's-Sıddık koşarak minberin en yukarı basamağına kadar çıkar, hutbe okur. Hutbe içinde cemaate der ki: '*Bu söylediğim hakikatlerin izahatı 'Yirmi Dokuzuncu Söz' dedir.*'"²⁵

"Tarihçe-i hayatında yazılmamış, o rüyada mazhar olduğu bir hakikati sonradan şöyle anladık ki: Molla Said, Hazret-i Peygamberden ilim talebinde bulunmasına karşılık Hazret-i Resul-ü Ekrem aleyhissalâtü vesselâm ümmetinden **sual sormamak şartıyla ilm-i Kur'ân'ın tâlim edileceğini tebşir etmişler**. Aynen bu hakikat hayatında tezahür etmiş; daha sabavetinde iken bir allâme-i asır olarak tanınmış ve kat'iyen kimseye **sual sormamış**, fakat sorulan bütün suallere mutlaka cevap vermiştir."²⁶

"Risale-i Nur gerçi **zahiren sizin eserinizdir**. Fakat nasıl ki, Kur'ân-ı Mübîn Allah'ın kelâmı iken Seyyid-i Kâinat, Eşref-i Mahlûkat Efendimiz nâsa tebliğe vasıta olmuştur; siz de bu asırda yine o Furkan-ı Azîm'in nurlarından bugünün karma-karışık sarhoş insanlarına emr-i Hak'la hitap

¹⁹ RNK, 2/2065, "*Sikke-i Tasdik-i Gaybî*": Risale-i Nur şakirdlerinden (Yıldırım) Süleyman Rüşdü.

²⁰ RNK, 2/1477, "*Barla Lahikası*": Şamlı Hafız Tevfik.

²¹ RNK, 1/1061, "14. Şuâ": Hasan Feyzî'nin bir mektubundan.

²² RNK, 1/1147, "15. Şuâ".

²³ RNK, 2/2124, "*Tarihçe-i Hayat*".

²⁴ RNK, 2/2261, "*Gençlik Rehberi - Konferans*".

²⁵ RNK, 2/2063, "*Sikke-i Tasdik-i Gaybî*". Aynı yerde diğer rüyalara bkz.

²⁶ RNK, 2/2123, Haşiye 2, "*Tarihçe-i Hayat*"

ediyorsunuz. Öyleyse, O Hakîm-i Rahîm, size bu eseri yaptırtan o Nurları ayakaltında bıraktırmaz.”...- Hulûsî²⁷.

Risale-i Nur’larive Müellifini Abdülkadir Geylânî önceden haber vermiştir:

SEKİZİNCİ LEM’A

Gavs-ı Âzamın Hizbü’l-Kur’ân’a dair keramet-i gaybiyesidir.

(Gavs-ı Âzam’ın(Abdülkadir Geylânî’nin) kendinden 800 sene sonra risalelerin makbuliyetine imza basması)

Başlıktaki “*Hizbü’l-Kur’ân*” ifadesiyle Risale-i Nur’lar kastedilmektedir.

Kendisinin “Gavs-ı Âzam” diye tebcil ettiği Abdülkadir Geylânî’ye atfedilen bir “kaside”nin²⁸ bazı beyitlerinde Risale-i Nur’lara, müellifine ve bazı talebelerine²⁹ işaretlerde bulunduğunu hem Said-i Nursî, hem talebeleri iddia etmektedirler.³⁰

a. تَوَسَّلْ بِنَا فِي كُلِّ هَوْلٍ وَشِدَّةٍ أَغِيثُكَ فِيمَا لَا شَيْءَ دَهْرًا يَهْمِي

b. أَنَا لِمُرِيدِي حَافِظًا مَا يَخَافُهُ وَأَخْرُسُهُ فِي كُلِّ شَرٍّ وَفِتْنَةٍ

c. مُرِيدِي إِذَا مَا كَانَ شَرْقًا وَمَغْرِبًا أَغِيثُهُ إِذَا مَا سَارَ فِيمَا بَلَدَةٍ

d. فِيمَا مُنْشِدًا نَظْمِي فَقُلُّهُ وَلَا تَخَفْ فَإِنَّكَ مَخْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ

e. وَكُنْ قَادِرِي الْوَقْتِ مُخْلِصًا تَعِيشُ سَعِيدًا صَادِقًا بِمَحَبَّتِي

Said-i Nursî ve talebeleri bu beyitlerdeki *كُنْ قَادِرِي الْوَقْتِ*, *لِمُرِيدِي* ve *تَعِيشُ سَعِيدًا* ifadelerinden *ebced* ve *cifir* hesaplarına göre “beş vecihle” ve “sarhatle” Risale-i Nur müellifine işaret olunduğunu ispatlamaktadırlar. Ayrıca burada Üstâd’a “*Vaktin Abdulkadir’i ol!*” denilerek mühim bir görev verildiği de iddia edilmektedir. Gavs-ı Âzam, (b) ve (c) beyitlerinde, Üstâd’ı kendisine has bir mürid yapmakta ve onu her zaman ve her yerde koruyacağını taahhüt etmektedir. (d) beytinde ise Üstâd’ı *Sözler* isimli risalelerini korkmadan yazıp neşretmesini, çünkü kendi koruması altında olduğunu –yine *ebced* ve *cifir* ilimleriyle–kerameten bildirmektedir. (*فَقُلُّهُ وَلَا تَخَفْ* bunları fade ediyormuş!)

Said-i Nursî, anlamı tamamen *şirk* ifade eden yukarıdaki (a) beytinden bakınız nasıl bir “keramet-igaybîye” çıkarmaktadır:

“İlm-i cifirlemânâsı: ‘*Yâ Said! Âhırzamanın fitnelere yetişip düştüğün zaman, benim dua ve himmetimi kendine vesile ve şefaati yap. İnşallah, senin herşeyinde ve her işinde uzun bir zamanda, yani tufüliyet zamanından, tâ ihtiyarlığın vaktinde işkenceli esaretine kadar, yani 1294’ten, tâ 1345, belki 1364’e, daha ziyade bir zamana kadar Allah’ın izniyle ve kuvvetiyle senin imdadına yetişeceğim*’.”³¹

²⁷ RNK, 2/1416, “Yirmi Yedinci Mektup ve Zeyilleri”.

²⁸ *Mecmu’atu’l-Ahzâb*, Derleyen: AhmedZiyâuddînGümüshânevî, İstanbul 1311 R/1895 M, c. I (Şâzelî), s. 560-562.

²⁹ Bu şanslı talebeler Hulûsî [مُخْلِصًا kelimesinden], Sabri, Süleyman ve Bekir Ağa’dır.

³⁰ RNK, 2/2083-2092, “8. Lem’a”.

³¹ RNK, 2/2092, “8. Lem’a”.

Çünkü Said-i Nursî de, talebeleri de, Abdülkadir Geylânî'nin 'Sultanü'l-Evliya' makamını ihraz etmiş ve (...) mematında dahi hayatındaki gibi dâimî tasarrufu bulunduğu tasdik edilmiş olan birkahraman-ı velâyet"³² ve "üç evliya-yı azîmenin en âzâmı" olduğuna bütün kalbleriyle inanmaktadırlar.³³

Said-i Nursî, bu imdad ve yardımın nasıl gerçekleştiğine örnekler de vermektedir: Esaret'ten firar ettiğinde, "garba nefy [batıya sürgün]olduğunda" ve benzeri olaylarda hep Gavs-ı Âzam'ın yardım ve koruması altında olduğunu hissetmiştir. Hatta tarihî Van kalesini gezerken, iki ayağının birden kaymasıyla karşı karşıya kaldığı yüzde-yüz kaçınılmaz hayatî tehlikeden gene Gavs-ı Âzam'ın himmetiyle kurtulabilmiştir.³⁴ Bu himmetlerin tarihlerini bile ihbar-ı gaybîdeki (شَرْقًا وَمَغْرِبًا) ifadelerinden hesaplayabilmektedir. (Ebced hesabı ile: Rusya'dan firar tarihi 1337, "garba nefy olunduğu" tarih 1351, Van kalesindeki kaza tarihi ise 1314 olarak hesaplanmış!)

Risale-i Nur'ları ve Müellifini Hz. Ali (r.a.) önceden haber vermiştir

ON SEKİZİNCİ LEM'A

Bu konuda önce18. Lem'a, "Mahremdir, herkese gösterilmez" uyarısıyla ve "Risale-i Nur şakirtlerine işaret eden Hazret-i Ali'nin (r.a.) bir keramet-i gaybiyesidir" iddiasıyla talebeler tarafından yayınlanmıştır.³⁵

19. yüzyılın sonunda yazılmış bir "ezkâr ve evrâd" kitabından³⁶ alıntılanan, Hz. Ali'ye (r.a.) nispeti hiçbir zaman ispatlanamayan ve anlamı şirk ifade eden "Ercuze" kasidesinden birkaç beyitten, Hz. Ali'nin (r.a.):

• فَكُلُّ مَعْنَى مِنْ عُلُومٍ فَآخِرَةٍ مِنْ مَبْدِئِ الدُّنْيَا لِيَوْمِ الْآخِرَةِ
قَدْ صَارَ كَشْفًا عِنْدَنَا عَيْنًا وَكُلُّ ذِي شَكِّ عَدَا مُهَانًا ۱

... mısralarıyla; dünyanın yaratılışından kıyamete kadar vuku bulan ve bulacak olayların kendisine keşf olduğunu iddia ettiğini;

- Çünkü Cebrail tarafından kendisine –içinde "ism-i âzam" dahil– altı ismin yazılı olduğu Sekine namıyla bir sahife'nin verildiğini;
- Ebced ve cifir hesabıyla, harf inkilâbını tarihiyle beraber ihbar ettiğini
- Risale-i Nur'un makbuliyetine imza attığını, müellifine işaretten ve ismen iltifatta bulunduğunu, şakirtlere bilhassa baktığını...

... yirmi üç şakird imzalarıyla beyan etmektedirler.

YİRMİ SEKİZİNCİ LEM'A

28. Lem'a'da³⁷ Said-i Nursî, "bir âlem-i mânâ"da Hz. Ali'den sormaktadır:

³²“ Ölümünden sonra da hayattaymış gibi tasarruf edebilen velîlerin sultanı”.

³³ RNK, 2/2084-85, 2087, "8. Lem'a".

³⁴ RNK, 2/2089, "8. Lem'a".

³⁵ RNK, 2/2078-82, "18. Lem'a".

³⁶ Mecmu'atu'l-Ahâb, Derleyen: AhmedZiyâuddînGümüşhânevî, İstanbul 1311 R/1895 M, c. I (Şâzelî), s. 582-597.

³⁷ RNK, 2/2072-78, "28. Lem'a".

– Ercuze’de benden bahs ile ‘*Kendini muhafaza et*’ demişsin. (...), **Risale-i Nur’dan bahs ve işaretin yok mu?**

Hz. Ali cevap verir:

– Yalnız işaret değil, belki **Celcelûtiye’ mde tasrih ediyorum.**

Bu cevabı alınca Said-i Nursî, Hz. Ali’nin Celcelûtiye’sine bakar, orada “Siracü’n-Nur” adıyla Risale-i Nur’a sarahat derecesinde baktığını görür.³⁸ Aslında Celcelûtiye kasidesi, Risale-i Nur’a ve müellifine dair ihbarlarla doludur: Hayatının on üç vakıat-ı mühimmesine on üç surette işaret etmektedir. Celcelûtiye “Risale-i Nur’u alkışlıyor, haber veriyor, müellifi ile konuşuyor, teselli ediyor.”³⁹

SEKİZİNCİ ŞUA⁴⁰

Peki Celcelûtiye nedir? Bu sorunun cevabını 8. Şua’da buluyoruz:

Risale-i Nur müellifi Said-i Nursî’ye göre: Allah’ın Cebrail yoluyla Hz. Peygambere indirdiği, O’nun Hz. Ali’ye “Yaz!” diye emir buyurduğu, Hz. Ali’nin de yazdığı ve Süryanice nazm ettiği bir VAHİY’dir.⁴¹

Ve Kur’ân’da yer almayan bu manzum vahyin tek kaynağı, yukarıda atıfta bulunduğumuz, 19. yüzyılın sonunda yazılmış –hurafe ve safsata dolu– bir “ezkâr ve evrâd” kitabıdır.⁴²

8. Şuâ’nın “*Üçüncü bir keramet-i Aleviye*” alt başlığından sonra “Bir ifade-i Meram”da şunlar ifade edilir:⁴³

Mâlum olsun ki, ben Risale-i Nur’un kıymetini ve ehemmiyetini beyan etmekle Kur’ân’ın hakikatlerini ve imanın rükünlerini ilân etmek ve zaaf-ı imana düşenleri onlara davet etmek ve onların kuvvetlerini ve hakkaniyetlerini göstermek istiyorum. Yoksa hâşâ, kendimi ve hiçbir cihetle beğenmediğim nefis-i emmâremi beğendirmek ve methetmek değildir.

Hem Risale-i Nur **zâhiren benim eserim** olmak haysiyetiyle senâ etmiyorum. Belki yalnız Kur’ân’ın bir tefsiri ve Kur’ân’dan mülhem bir tercüman-ı hakikîsi ve imanın hüccetleri ve dellâlî olmak haysiyetiyle meziyetlerini beyan ediyorum. Hattâ, bir **kısım risaleleri ihtiyarım haricinde yazdığım gibi Risale-i Nur’un ehemmiyetini zikretmekte ihtiyarsız hükmündeyim.** İmam-ı Ali’nin (r. a.) **Âyetü'l-Kübrâ** namını verdiği **Yedinci Şuâ** risalesini yazmakta çok zahmet çektiğime bir mükâfat-ı âcile ve bir alâmet-i makbuliyetve bir medâr-ı teşvikolarak **bu keramet-i Celcelûtiye, inayet-i İlâhiye tarafından verildiğine şüphem kalmamış.** Tahdis-i nimet kâbilinden bunu Sekizinci Şuâ olarak yazdım. Yoksa haşre dair mühim bir âyetin mu’cizeli olan burhanlarını yazacaktım.

Celcelûtiye’de “Siracü’n-Nur” adıyla Risale-i Nur’un mecmuundan sarahat derecesinde haber verildiği gibi kıymetdâr risalelerine de işaret derecesinde parmak basılmaktadır:

İmam-ı Ali (r. a.), Risale-i Nur ile çok meşguldür. Mecmuundan haber verdiği gibi, kıymettar risalelerine de işaret derecesinde remze dipîma ediyor. Eğer sarîh bir surette gaybdan haber vermek

³⁸ RNK, 2/2072, “28. Lem’a”.

³⁹ RNK, 2/2078, “28. Lem’a”.

⁴⁰ RNK, 1/932-41, “8. Şu’a”.

⁴¹ RNK, 1/936, 937, 938, “8. Şu’a”.

⁴² *Mecmu’atu’l-Ahzâb*, Derleyen: Ahmed Ziyâuddîn Gümüşhânevî, İstanbul 1311 R/1895 M, c. I (Şâzeli), s. 499-531 (122 beyitten oluşan Metin), s 508 vdd. (Ğazzâlî(!) Şerhi). Yoğun hurafe ve safsataları görmek için özellikle bu “Şerh” okunmalıdır.

⁴³ RNK, 1/932, “8. Şu’a”.

(çok zararları bulunduğundan hikmete münâfi olduğu cihetle) hikmet-i İlâhiye tarafından yasak olmasaydı tasrih edecekti.⁴⁴

Bu meyanda İmam-ı Ali (r. a.), *Yirmidokuzuncu Söz'e*, *Otuzuncu Söz'e* (Zerrat Risalesi), *Otuzbirinci Söz'e* (Risale-i Mi'rac), *Otuzikinci Söz'e*, *Otuzüçüncü Söz'ün* eczaları olan o yüz on kitap ve *Mektubat'a*, Ramazan-ı şerifin **ilhamî** bir hediyesi olan *Yedinci Şua*'ya (Hz. Ali bu risaleye *Âyetü'l-Kübrâ* namını veriyor), *Onuncu Söz'e* (Haşir Risalesi), *Ondokuzuncu Söz* ve *Ondokuzuncu Mektub'a*, *Yirmibeşinci Söz'e*, *Yirmiyedinci Söz'e*, *Birinci Söz'e*, *Küçük Sözler'e*, *Yirmidokuzuncu Lem'a*'ya, *Asâ-yı Musa*'ya ve *Otuzuncu Lem'a*'ya işaret etmektedir.⁴⁵

Hz. Ali; Risale-i Nur'un telif tarihini, tekemmül zamanını ve meşhur ismini (*Sirac-ün-Nur*) de haber vermektedir.⁴⁶ Ayrıca Celcelûtiye'de geçen مُدْرِكَ kelimesinin "Elkürdî" lakabına hem lafzen, hem cifren işaret ettiği iddia edilir. (Lafzen işaret: مُدْرِكَ kelimesinin başındaki 'mîm'i atıp kelimeyi tersinden okuyarak!)⁴⁷

Bu arada Süryanîce "Celcelûtiye" kelimesinin Bediüzzaman'ın "Bedî"si anlamına geldiğini, aslında övgü ifade eden bu ismin kendi lakabı değil, Risale-i Nur'un manevî bir ismi olduğunu, kendisine "âriyeten ve emaneten" takılmış olduğunu iddia eder. Oysa ki, gençliğinde, Volkan Gazetesinde "Bediüzzaman Said-i Kürdî" imzasıyla yazarken, kendisine, "Bediüzzaman" gibi bir övgü (medih) ifadesini lakap olarak neden kullandığı sorulduğunda şöyle cevaplamıştır: "[Bu lakap] *Medih için değildir. Kusurlarımla sened-i övrünü bu unvan ile ibraz ediyorum. Zira 'bedî', 'garib' demektir. Benim ahlâkım ve suretim gibi üslubum ve elbisem de gariptir. Bu da 'zamanın garibi' demektir ki bu övünme değil, tevazudur.*"⁴⁸ Görüldüğü üzere, geçmişte tavazu ifade eden bir lakap, şimdi övgüye dönüşmüş oluyor!

Risale-i Nur'ları ve Müellifini Kur'ân'ın 33 âyeti önceden haber vermiştir

BİRİNCİ ŞUA⁴⁹

Yukarıda özetleri verilen 8. *Lem'a*, 18. *Lem'a*, 28. *Lem'a* ve 8. *Şua*'yı yazdıktan sonra Risale-i Nur müellifi gaibden "âmirane" bir talimat aldığını iddia eder:

Şiddetle ve âmirâne denildi ki: "Sen Risale-i Nur'un makbuliyetine dair Hazret-i Ali (r.a.) ve Gavs-ı Âzam (r.a.) gibi zâtların kasidelerinden şahitler gösteriyorsun. Halbuki asıl söz sahibi Kur'ân'dır. (...) *Sözler hakkında söz onundur [Kur'ân'ındır]. Görelim o ne diyor?"*

Bakalım Risale-i Nur'lar hakkında Kur'ân-ı Kerîm ne diyor, diye soruyor ve cevabı geliyor:

Elcevap: Risale-i Nur doğrudan doğruya Kur'ân'ın bâhir bir burhanı ve kuvvetli bir tefsiri ve parlak bir lem'a-i icâz-ı mânevîsi ve o bahrin bir reşhası ve o güneşin bir şuaî ve o mâden-i ilm-i hakikatten mülhem ve feyzinden gelen bir tercüme-i mânevîyesi olduğundan, onun kıymetini ve ehemmiyetini beyan etmek Kur'ân'ın şerefine ve hesabına ve senâsına geçtiğinden, elbette Risale-i Nur'un meziyetini beyan etmekliği, hak iktiza eder ve hakikat ister, Kur'ân izin verir. Benim gibi bir tercümanın hissesi yalnız şükürdür. Hiçbir cihetle fahre, temeddühe, gurura hakkı yoktur ve

⁴⁴ RNK, 1/932, "8. Şua".

⁴⁵ RNK, 1/932-38, "8. Şua".

⁴⁶ RN K, 1/935, "8. Şua".

⁴⁷ RNK, 1/935-36, "8. Şua".

⁴⁸ RNK, 2/1977-78, "Volkan, 15 Nisan 1909" [aslına uygun düzeltilerek].

⁴⁹ RNK, 1/831-847, "1.Şua".

olamaz. Gelecek âyetlerin işârâtına bu nokta-i nazarla bakmak gerektir. Yoksa beni hodbinlikle ittiham edenlere hakkımı helâl etmem.

Bu çok ehemmiyetli suale karşı iki-üç saat zarfında birden Kur'ân'ınâyât-ı meşhuresinden *Sözler* adedince **otuz üç âyetin hem mânâsıyla, hem cifirle Risale-i Nur'a işaretleri uzaktan uzağa icmalen görüldü**. Aynı ayrı tarzlarda otuz üç âyet **müttefikan** Risale-i Nur'u remizleriyle gösterdiği, hayal meyal görüldü.⁵⁰

Demek ki “33 Söz” adedince 33 âyet Risale-i Nur'lara [ve de kendisine] “müttefikan” işaret ediyormuş. Ve bu iddia kendisinin değil, Risale-i Nur'ların övgüsü imiş. Risale-i Nur'ları övmeğe ise Kur'ân izin verirmiş. “Kendisini övüyor” diye düşünene hakkını helal etmeyecekmiş!

Sonra Said-i Nursî, Risale-i Nur'lara, kendisine ve de talebelerine Ebced ve Cifir ilimleriyle işaret eden 33 âyeti mufassal olarak serdeder.⁵¹

Biz bu ihbarları bir“Excel Tablosu” halinde özetledik ([EK-1](#)).

Kur'ân'ın 33 âyeti ez-cümle:

- Risale-i Nur'lara ve eczâsına (“Sözler”, “İşârâtü'l-İ'câz”... gibi tek tek risalelere);
- Müellifin hayatındaki birçok tarihe (doğumu, derse başladığı, ders verdiği, sıkıntı çektiği...);
- Nur talebelerinin hayatındaki önemli tarihlere ...

... mükerreren ve sarahat derecesinde parmak basmaktadır.

Özellikle “mişkât”, “nûr”, “urvetü'l-vuska”, “tenzîl”, “âyâtü'l-kitâb”... gibi Kur'ân'ı tanımlayan ifadeler hep Risale-i Nur'a işaret sayılırken; “sa'id”, “su'idû” gibi kelimeler de Said-i Nursî'ye işaret sayılmışlardır. Hatta Nisâ 43âyetindeki **طَيِّبًا صَعِيدًا** ibaresinde “toprak” anlamına gelen **صَعِيدًا** bile Said'e işaret etmektedir: Said'in “toprak” gibi mütevazı olması gerektiğineremzenişaret etmektedir.

Aslında, eski baskı Risalelerde (mesela, 1960 Sözler Yayınevi, 1996 Nesil Basım-Yayın) bu tafsilat 29. âyet'le son buluyor ve şöyle bitiyor: “*Daha yazılacak çok gaybî işaretler var; fakat izin verilmedi, şimdilik kaldı*”.

Fakat sonraki bazı baskılarda (mesela, Zehra Yayıncılık 2007 İstanbul) geriye kalan dört âyet de listeye eklenmiştir –Demek ki daha sonra yazmaya izin verilmiştir. Fakat Said-i Nursî 1960'da vefat ettiğine göre, sonradan kendi imzasıyla yapılan bu eklemeler öbür dünyadan mı postaladılar, yoksa şakirtlerinin mi marifetidir? Bilinmiyor.

⁵⁰ RNK, 1/831, “1. Şua”.

⁵¹ RNK, 1/831-847, “1.Şua”.

DEĞERLENDİRME

Buraya kadar serdettiğimiz iddialardan açıkça ortaya çıkan gerçek şudur ki:

- Allah tarafından seçilmiş ve korunmuş bir yazar: *Said-i Nursî*,
- Allah tarafından yazdırılmış/onaylanmış eserler: *Risale-i Nur'lar*

... la karşı-karşıyayız.

Bu iddiaların ispatı için kullanılan malzeme ise, hurafe ve safsata yüklü bir kitap (“Mecmu’atu’l-Ahzâb”) ile “ebced” ve “cifir” diye iddia edilen sözüm-ona gaybî ilimlerdir.

Cifir’in (ya da ‘Cefr’in) bir ilim olduğu, hele de “gaybî ihbar eden” bir ilim olduğu bugüne kadar ispatlanamamıştır.

Şair, edip ve sanatkârların; hedefledikleri bir tarihi veya sayıyı, bulmacalı bir şekilde elde etmek için zaman zaman başvurdukları [Ebcad](#)(veya “Cümme”) hesabı ise “harflerin kabul edilmiş rakam değerlerinin” toplanmasından ibaret olup hiçbir “gaybî ihbar” değeri ve iddiası yoktur.

Kaldı ki, Risale-i Nur’larda kullanılan “ebced” hesaplarında, bu hesap için kabul edilmiş basit kurallar da keyfî tasarruflarla ve fütursuzca hep ihlâl edilmiştir. Şöyle ki:

1. Ele alınacak âyet veya ibarenin hangi bölümünün seçileceği hususunda sınırsız keyfilikler,
2. Kabul edilmiş genel kuralları ihlâlde keyfilikler:
 - Şharfinin ٢ sayılması (veya tersi) keyfiliği,
 - Şeddeli harflerin tek veya çift harf sayılması keyfiliği,
 - Tenvîn’i ۱۰ harfi gibi hesaba katmak keyfiliği,
 - Kelimelerin yazılışlarındaki tahrifler keyfiliği(bolca var!)
 - Ve akla-hayale gelmeyecek diğer keyfilikler...

Bütün bu keyfilikleri tespit etmiş bulunuyoruz.⁵² Ve bu keyfiliklerle, verilecek herhangi bir ibareden hedeflenen bir sayıyı elde etmek işten bile değildir. Risalelerdeki hesapların hepsi böyle keyfi ve “sabunlu” hesaplardır. Bütün bu uydurma hesaplarla elde edilen sözüm-ona “gaybî ihbarlar” a bir de “**sarahat derecesinde**” vurgusu eklenmektedir.

Kaynaklar Mes’alesi Hakkında Bir Not

Her ne kadar Said-i Nursî, Risale-i Nur için “*Kur’ân’dan başka me’hazı yok, Kur’ân’dan başka üstadı yok, Kur’ân’dan başka mercii yoktur. Telif olduğu vakit hiçbir kitap müellifinin yanında bulunmuyordu*” diyorsa da durum hiç de öyle değildir. Yukarıda görüldüğü üzere, 19.yy.ın sonunda derlenmiş *Mecmuatu’l-Ahzâb* adlı hurafe yüklü bir kaynaktan İslâm ve Kur’ân’a aykırı birçok bâtil ve hurafe nakletmiştir: Bu meyanda Hz. Ali’ye (r.a.) atfettiği “Ercûze” ve “Celcelûtiye” isimli uydurma kasideleri, Abdülkadir Geylânî’ye atfettiği “Kaside”yi ve Cebrâil tarafından *vahyen indirildiği* iddia edilen “Cevşen” duasını hep bu kaynaktan devşirmiştir.

⁵² Örnekler için “Ebcad Hesabı ve Risalelerde Uygulanması” başlıklı çalışmamıza bakınız.

Bu kaynağın hiçbir ilmî değeri olmadığını ve hurafelerle dolu olduğunu görmek için sadece “Şerhu Celcelûtiyye” ve “İsnad-ı Duâ-yı Cevşen” bölümlerini⁵³ okumak –bizce– yeterli olacaktır.

SONUÇ

- Risale-i Nur’lardaki bu iddialar Kur’ân-ı Kerîm’e aykırıdır.
- Bu iddialar, Kur’ân-ı Kerîm’i ve Hz. Ali gibi bir zatı süflî bir gaye için istismar etmektedir.
- Bu iddialarla, kutsal bir kişiliğin ve kutsal eserlerin oluşturulması hedeflenmektedir.
- Bu iddialar, bütünü ile ilme aykırıdır ve yoğun bir cehaleti simgelemektedir.
- Bu iddialarla, irade ve akılların bir “zihniyete” teslimiyeti hedeflenmektedir.
- Bu özellikleriyle Risale-i Nur’lar Kur’ân’ın tefsiri değil “tahrîfi” demektir.
- Bu iddiaların sahiplerinin sayısal çokluğunun, yaygın bir cemaat oluşturmalarının hiçbir kıymet-i ilmiyesi yoktur. (Bkz. En’âm suresi, 116. âyet).

Diyaret İşleri Başkanlığımız, Risale-i Nur’lara resmen sahip çıkıp onları kendi yayını olarak bastırmakla, 3-4 Ağustos 2016 tarihinde gerçekleştirdiği din şûrası olağanüstü toplantısındaki tespitlere aykırı davranmış ve geleceğin “paralel yapı”sı olmaya namzet bir cemaate özel ilgi göstermiş ve koruması altına almış demektir. Nitekim FETÖ/PDY denilen yapı da, bizzat bu zihniyetin, kabiliyetli aktörler tarafından işlenmiş bir versiyonundan başka bir şey değildir.

Bu durumda Diyanet İşleri Başkanlığı’nın İLMÎLİĞİ veya TARAFSIZLIĞI sorgulanmak zorundadır.

Son olarak, yukarıda isimlerini verdiğimiz / vermediğimiz Türkiye’deki her cemaatın/tarikatın aynı –hatta daha fazla– zaaf ve sapmalarla malûl olduğunu söylemekle sözü bitirelim.

NOTLAR:

1. Risale-i Nur’lar ve Nur Cemaati ile ilgili tespitlerimiz yukarıda sunduklarımızdan ibaret değildir. Risale-i Nur müellifi Said-i Nursî’nin siyasi arka-planı (gerçek ‘Tarihçe-i Hayat’ı) ve cemaatin sözüm-ona ilmî liderleri konumunda olanların kullandığı “sahte belgeler”le ilgili tespitlerimizi, konuyu uzatmamak için buraya dercetmedik.
2. D.İ.B.’nin bu çalışmamızı doğrulamak için sadece “*Sikke-i Tasdik-i Gaybî*”yi incelemesi/inceletmesi yeterlidir.
3. “[Ebcad Hesabı ve Risalelerde Uygulanması](#)” konusunda başka bir çalışmamız var.
4. *Elhamdulillah* hiçbir cemaatle ilişkisi olmayan bir Müslümanım. Hiçbir cemaatle ve hiçbir ferdiyle *kişisel* bir problemim de yoktur.

21.08.2016

Hikmet Zeyveli

⁵³ *Mecmu’atu’l-Ahzâb*, İstanbul 1311 R/1895 M, “Celcelûtiye Şerhi”, c. I (Şâzelî), s 508 vdd. (Haşiyede); “İsnad-ı Duâ-yı Cevşen”, c. 3, (Muhyiddîn el-‘Arabî), s. 231 vdd. (Haşiyede).

EK-1

TARİHÇE-İ HAYAT KRONOLOJİSİ (1877 M / 1293 R – 12 Temmuz 1960 = 83 Yaş)

(Hazırlayan: Hikmet Zeyveli)

- 1873-6-7-8 DOĞUMU: Bitlis Vilayeti, Hizan İlçesi, İsparit Nahiyesi, **Nurs**Köyü.
- 1885 (Yaş 8-9) **Tağ Köyü** Medresesine tahsil için gelmesi.
- 1891 (Yaş 14) Temel tahsilini yaptığı yer olan **Doğu Beyazıt**'a gitmesi. <[Tahsil Durumu](#)>
- 1893 (Yaş 16) Bitlis ve Siirt civarında çeşitli yerlerde bulunup, daha sonra Siirt'in Tillo kasabasında bir kubbede inzivaya çekilmesi.
- 1894 Abdülkadir-i Geylanî'den rüyasında aldığı emir üzerine, Cizre'de aşiret reislerinden Mustafa Paşa'yı ikaz için **Cizre** ve **Mardin** taraflarında bulunması.
- 1895 Mardin'den nefiy ile **Bitlis**'egelmesi ve 2 yıl orada Bitlis Valisi Ömer Paşa'nın *ilme ziyade hürmetinden dolayı* tahsis ettiği odada kalması...
- 1897 Van Valisi Hasan Paşa'nın daveti üzerine **Van**'a gitmesi ve Valinin konağında kalması
- 16 Kasım 1907 Bitlis Valisi (eski Van valisi) *Tahir Paşa'nın saraya referansı*. <[Belge](#)>
- İstanbul'a gelişi**
- 17 Kasım 1907 Muayene ve “*şuurunda eser-i hiffet (nevrasteni)*” görülmesi. < **Belge** >
- Fatih'te Şekerci Han'a yerleşmesi
- Sultan Abdülhamid'e Şarkta Medrese açılması için müracaatı. <[Medresetu'z-Zehra](#)>
- Talep edilen: 3 adet 50'şer talebelik medrese >> Üniversite değil!
- Üsküdar Toptaşı Tımarhanesine konması (“*Cinnet-i muvakkata*” geçirmesi)
- Nezarete alınıp tevkif edilmesi, Padişah'tan maaş teklifi (1000 Kr, sonra 20/30 Lira).
- 23 Temmuz 1908. Meşrutiyet'in ilanı.** Selanik'te “Hürriyet'e Hitab” nutku
- Meşrutiyete sahip Çıkması / İttihatçılarla ilişkiler (Ferah Tiyatrosu olayı)
- Hamalların ve Medrese talebelerinin boykotlarını yatıştırması
- 16 Ağustos 1908 Memleketine dönüş için 2000 Kuruş harcırah teklifi ve reddi
- 11 Mart – 20 Nisan 1909 arası Volkan Gazetesi'nde yazılar yazması
(Büyük-küçük 15 makale)
- 03 Nisan 1909 (21 Mart 1325) “*İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti*”nin Kuruluşu
- 13 Nisan 1909 (**31 Mart**1325) **Hadisesi**.
- 27 Nisan 1909 **Sultan Abdülhamid'in Hal'i**
- 01 Mayıs 1909 İzmit'te tutuklanarak İstanbul'a getirilmesi
- 23 Mayıs 1909 Yıldız Divan-ı Harbi Savunması / Beraati

24 Mayıs 1909 Hançer ve Rovolverinin iadesi talebi. (İzmit Polis Karakolundan)

< **Belge** >

18 Eylül-03 Ekim 1909 “*Divan-ı Harb-i Örfi*” risalesinin müsaderesinin talep edilmesi

< **Belgeler** >

1910 Van’a gitmek üzere İstanbul’dan ayrılması

Şark’ta aşiretleri dolaşarak hürriyeti, meşrutiyeti anlatması ve içtimaî dersler vermesi

1911 Şam’a gitmesi ve Câmi-i Emeviye’de hutbe iradı

Sultan Reşad’la beraber Rumeli seyahatine çıkması.

1913 Van a gitmesi ve bir Medrese temelini attırması.

Milis öğrenci yetiştirmesi.

1914 1. Dünya Savaşı

1915 Pasinler cephesinde Ermenilerle/Ruslarla çarpışması <[Bedrie Zaman](#)>

Cephede “İşârâtü’l-İcâz” tefsirini yazması.

19 Nisan [2 Mayıs] 1916:Bitlis’de Ruslara esir düşmesi (Rus belgelerinden).

22 Ağustos-23 Eylül 1916 Tiflis’teki diğer esirler meyanında kendisine de 60 lira (1254 Mark) yardım gönderilmesi < **Belgeler** >

Rusya’da sıra ile Kologriv, Poshekhonje ve **Kostroma**’da esir olarak tutulması

06 Kasım (24 Ekim) 1917 RUS DEVRİMİ

3 Mart 1918 BrestLitovsk antlaşması, esirlerin mübadelesi (25000 Türk esiri Almanlara teslim)

Kızılhaç trenleriyle Moskova-Varşova > Sofya > İstanbul ihtimali

17 Haziran 1918 Esaretten İstanbul’a gelişi <[Pasaport](#)>

İkramiye ve Madalya ile taltifi.

İkameti: Sarıyer Fıstıklı Bağlar Sk. No: 18/11

13 Ağustos 1918 Ordu-yu Hümayun tarafından Daru’l-Hikmeti’l-İslamiye’ye üye kaydedilmesi için tavsiye edilmesi.

26 Ağustos 1918 Ordu delegesi olarak Dâr-ülHikmeti’l-İslâmiyye’ye üye yapılması / Dolgun maaş bağlanması

26 Ağustos 1918 Mahrec Payesi verilmesi (?) <Mahrec Payesi >

30 Ekim 1918 Mondros mütarekesi

2/3 Kasım 1918 Enver-Talat-Cemal paşaların bir Alman denizaltısı ile kaçışları

20 Nisan 1919 Dâr-ülHikmeti’l-İslâmiyye’denistifaen ayrılması

Önce Sarıyer’de, sonra Yuşa tepesinde inzivaya çekilmesi

1920 İngiliz işgaline karşı “*Hutuvat-ı Sitte*” broşürünü neşretmesi

11 Nisan 1920 Dürrizade Fetvası

1921 Anglikan Kilisesi'ne cevap yazması / Kuvâ-yıMilliyeyi desteklemesi(!)

1921 Ocak Mustafa Subhi ve arkadaşlarının öldürülmeleri

1 Kasım 1922 Saltanatın Kaldırılması

1922 İstanbul'dan Ankara'ya gelmesi.

09 Kasım 1922 Meclis'dehoşâmedî yapılması önergesi ve dua etmesi çağrısı

< **Belge** >

23 Kasım 1338 [1922] Mustafa Kemal'e bir mektup yazması (Evraka Hıfzı: 2/12/1922)

<[SN'denMK'e Mektup](#)>

Aynı mealde mebuslara hitaben yazdığı beyannameyi dağıtması

25 Kasım 1922 M.K.'le Meclis Başkanlık odasındaki tartışma <[Ali Sururi Hatıratı](#)>

19 Ocak 1923 Mebuslara hitaben yazdığı beyannameyi neşretmesi (*HubabRisalesi*'nde).

17 Nisan 1923 Umduğunu bulamayınca Gebze'ye [/Van'a] gitmek üzere yola çıkması.

29 Ekim 1923 Cumhuriyet'in İlanı.

03 Mart 1924 Hilâfetin Kaldırılması

1 yıl 3 ay İstanbul'da ikamet

Trabzon üzerinden Erzurum (Azadi teşkilatı) > Kürdistan

YENİ SAİD DÖNEMİ

13 Şubat – 15 Nisan 1925 Şeyh Said İsyanı

4 Mart 1925 “Tahrir-i Sükûn Kanunu”nun çıkarılması

1925-1927 Van'dan nefyi. Van'dan İstanbul'a oradan da Burdur'a götürülmesi.Isparta'da bir müddet ikametten sonra, önce Eğridir oradan da **Barla**'ya götürülmesi.Başta *Sözler*, *Mektubat*, *Lem'alar*'ın bir kısmı olmak üzere Risale-i Nur'larında'telif edilmeye başlanması.

1934 Barla'dan alınıp Isparta'ya getirilişi

27 Nisan 1935 Dâhiliye Vekili Şükrü Kaya ve Jandarma Umum Kumandanının askerî bir kıt a ile Isparta ya gelmesi ve tevkif edilmesi.

Tevkif edilen SN ve talebelerinin muhakeme edilmek üzere **Eskişehir** e götürülmesi.

Tesettür âyetinin tefsirinden dolayı **11 ay hüküm** giymesi.

1936 Temyiz edilen mahkûmiyet kararının neticesi Temyiz'den gelmeden hapis müddeti tamamlandığı için tahliye edilmesi.

27 Mart 1936: Tahliye'den sonra, **Kastamonu**'da ikamete mecbur edilmesi.

Üç ay karakolda kaldıktan sonra, karakol karşısında bir eve yerleştirilmesi. Talebelerin ziyaretleri. Âyet-ül Kübra ve bir kısım risalelerin telifi. Başka yerlerdeki talebeleriyle,

Kastamonu Lâhikası adıyla toplanan kitaptaki mektuplarla haberleşmesi ve hizmet metotları hakkında ikazlarda bulunması.

10 Kasım 1938 Atatürk'ün ölümü

20 Eylül 1943 Tevkif edilerek Ankara, Isparta ve oradan Denizli'ye getirilmesi

1944 Denizli mahkemesinin başlaması

15 Haziran 1944 Denizli Ağırceza Mahkemesince beraatının ilân edilmesi (9 ay mevkuf).

Ağustos 1944 sonlarında Ankara'dan gelen emirle **Emirdağ**'da ikamete mecbur edilmesi.

23 Ocak 1948 Emirdağ'da kış ortasında talebeleriyle beraber tevkif edilişi ve Afyon mahkemesine sevki

6 Aralık 1948 Afyon Mahkemesinin kendisine ve talebelerine mahkûmiyet kararı verilişi ve temyiz.

20 Eylül 1949 20 ay mevkuf tutulduktan sonra Afyon hapishanesinden bir şafak vakti tahliye edilmesi.

20 Kasım 1949 Tekrar Emirdağ'a getirilişi.

1950 Demokrat Parti İktidarı

Ocak 1952 "Gençlik Rehberi" mahkemesi için İstanbul'a gelişi.

22 Ocak 1952 "Gençlik Rehberi" mahkemesinin ilk duruşması.

05 Mart 1952 "Gençlik Rehberi" dâvasından beraatı.

Nisan 1953 Tekrar Emirdağ'a gitmesi.

Mayıs 1953: İstanbul'a gelip üç ay kadar kalması / Patrik Athenagoras'la görüşmesi
On sekiz yıllık ayrılıktan sonra Barla'ya gidişi.

23 Mayıs 1956 Sekiz senedir devam eden Afyon Mahkemesinde Risale-i Nurların beraatı ve iade edilmesi

1957-1958 Nur Risalelerinin ve bu arada Tarihçe-i Hayat'ın matbaalarda neşredilmesi.

20-21 Mart 1960 Kendi isteği üzerine, hasta haliyle, ikamet yeri olan Isparta'dan Urfa'ya getirilişi.

23 Mart 1960 Çarşamba (25 Ramazan) Urfa'da gece saat 03.00 civarında vefatı.

27 Mayıs 1960 Darbesi

12 Temmuz 1960 Salı: Na'sının Urfa'daki mezarından çıkarılarak askerî bir helikopterle meçhul bir istikamete götürülmesi.

Toplam Hapis süresi: 11 + 9 + 20 = 40 Ay (3 sene 4 ay)

Kaynaklar:

Risale-i Nur Külliyyatı (“RNK”), I-II, Nesil Basım-Yayın, İstanbul 1996.

www.erisale.com (21.08.2016)

Akgündüz, Ahmet, *Bediüzzaman Said Nursi ve İlmi Şahsiyeti*, I-II, İstanbul 2013-2014.

Badıllı, Abdülkadir, *Bediüzzaman Said Nursi- Mufassal Tarihçe-i Hayatı*, I-III, İttihad, İstanbul 1998.

Cilasun, Emrah, *Yeni Paradigmanın Eşiğinde ‘Bediüzzaman’ Efsanesi ve Said Nursi Gerçeği*, Patika Kitap, İstanbul 2015.

Edip, Eşref, *R.N. Müellifi Said Nursi – Hayatı, Eserleri, Mesleği*, Sözler Yy. İstanbul 1990.

Kutay, Cemal, *Çağımızda Bir Asr-ı Saadet Müslümanı – Bediüzzaman Said Nursî*, Yeni Asya Yayınları, İstanbul 1980.

Kutluay, Yaşar, “Mezhepler Tarihi Yönünden Said Nursi ve Nurculuk”, *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi*, Cild III, Cüz 3-4, 1959-1960, İstanbul 1966: s. 211-226.

Mardin, Şerif, *Bediüzzaman Said Nursi Olayı: Modern Türkiye’de din ve toplumsal değişim*, Çev.: Metin Çulhaoğlu, İletişim Yayıncılık, İstanbul 2010.

Muradoğlu, Abdullah, *Teşkilatı Mahsûsa*, Yeni Şafak Gazetesi, 14-23 Kasım 1995.

Özdemir, Mehmet Niyazi, *Yazılamamış Destanlar*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2005.

Şahiner, Necmeddin, *Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursi*, Nesil Yy. 55. Bas. İstanbul 2008.

Vahide, Şükran (Mary F. Weld), *Bediüzzaman Said Nursi –Entelektüel Biyografisi*, [Mehmet Fırıncı’nın eşi], İstanbul 2011.

EK-2

RİSALE-İ NUR'DAN İLMÎ(!) BİR ÖRNEK:

ON DOKUZUNCU LEM'A

İktisat Risalesi

İktisat ve kanaate, israf ve tebzîre dairdir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

ŞU ÂYET-İ KERİME, iktisada kat'î emir ve israftan nehy-i sarîh suretinde gayet mühim bir ders-i hikmet veriyor. Şu meselede Yedi Nükte var.

...

ÜÇÜNCÜ NÜKTE

...

Bu hakikate işaret eden bir hadise ve bir keramet-i Gavsîye:

Bir zaman, Hazret-i Gavs-ı Âzam (k.s.) Şeyh Geylânî'nin terbiyesinde, nazdar ve ihtiyare bir hanımın bir tek evlâdı bulunuyormuş. O muhterem ihtiyare, gitmiş oğlunun hücreğine, bakıyor ki, oğlu bir parça kuru ve siyah ekmeği yiyor. O riyazattan zaafiyetiyle, validesinin şefkatini celb etmiş. Ona acımış. Sonra Hazret-i Gavs'ın yanına şekvâ için gitmiş. Bakmış ki, Hazret-i Gavs, kızartılmış bir tavuk yiyor. Nazdarlığından demiş:

“Yâ Üstad! Benim oğlum açlıktan ölüyor; sen tavuk yersin!”

Hazret-i Gavs tavuğa demiş: “**Kum biiznillâh!**” O pişmiş tavuğun kemikleri toplanıp tavuk olarak yemek kabından dışarı atıldığını, mutemet ve mevsuk çok zatlardan, Hazret-i Gavs gibi kerâmât-ı harikaya mazhariyeti dünyaca meşhur bir zâtın bir kerameti olarak, mânevî tevatürle nakledilmiş. Hazret-i Gavs demiş: “**Ne vakit senin oğlun da bu dereceye gelirse, o zaman o da tavuk yesin.**”

İşte, Hazret-i Gavs'ın bu emrinin mânâsı şudur ki: Ne vakit senin oğlun da ruhu cesedine, kalbi nefesine, aklı midesine hâkim olsa ve lezzeti şükür için istese, o vakit lezzetli şeyleri yiyebilir.

...

BEŞİNCİ NÜKTE

...

Kaideme ve düstur-u hayatıma muhalif bir surette, bir talebem iki buçuk okkaya yakın bir balı, bana hediye kabul ettirmeye ısrar etti. Ne kadar kaidemi ileri sürdüm, kanmadı. Bilmecburiye, yanımdaki üç kardeşime yedirmek ve Şâbân-ı Şerif ve Ramazan'da o baldan **iktisatla** otuz kırk gün üç adam yesin ve getiren de sevap kazansın ve kendileri de tatlısız kalmassın diyerek, “Alınız” dedim. Bir okka bal da benim vardı. O üç arkadaşım, gerçi müstakim ve **iktisadî** takdir edenlerdendi. Fakat her ne ise, birbirine ikram etmek ve her biri ötekinin nefsinin okşamak ve kendi nefesine tercih etmek olan, bir cihette ulvî bir hasletle **iktisadî unuttular. Üç gecede iki buçuk okka balı bitirdiler.** Ben gülererek dedim: “Sizi otuz kırk gün o bal ile tatlandıracağım. Siz otuz günü üçe indirdiniz. Afiyet olsun!” dedim. Fakat **ben, kendi o bir okka balımı iktisatla sarf ettim.** Bütün Şâbân ve Ramazan'da hem ben yedim, hem, lillâhilhamd, o kardeşlerimin her birisine iftar vaktinde birer kaşık verip, mühim sevaba medar oldu.

...

Benim halimi görenler, o vaziyetimi belki hisset[cimrilik] telâkki etmişlerdir. Öteki kardeşlerimin üç gecelik vaziyetlerini bir civanmertlik telâkki edebilirler. Fakat hakikat noktasında, o zâhirî hisset altında ulvî bir izzet ve büyük bir bereket ve yüksek bir sevap gizlendiğini gördük. Ve o civanmertlik ve israf altında, eğer vazgeçilmeseydi, bir dilencilik ve gayrın eline tamahkârâne ve muntazırâne bakmak gibi, hissetten çok aşağı bir hâleti netice verirdi.

* * * * *

H. Z. NOTU:

Said-i Nursî'nin "İktisad"dan anladıkları bu seviyede...

Fakat işbu "*İktisad Risalesi*"nden yola çıkılarak yapılan bazı ilmî(!) çalışmaların başlıkları şöyle:

- *Bediüzzaman'ın Görüşleri Işığında İslam İktisadı ve Sosyal Haklar*,⁵⁴
- *Küresel Kriz ve Said Nursi'nin İktisat Görüşü*,⁵⁵
- *Bediüzzaman ve Ekonomi*,⁵⁶
- *Bediüzzaman'ın İktisadi Ahlâk Öğretisi*.⁵⁷

فاعتبروا يا اولي الألبصار! ...

⁵⁴ www.koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar&Goster=Yazi&YaziNo=1008 (21.08.2016).

⁵⁵ www.koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar&Goster=Yazi&YaziNo=980 (21.08.2016).

⁵⁶ www.risaleinurenstitusu.org/index.asp?Section=Enstitu&SubSection=EnstituSayfasi&Date=29.8.2003&TextID=633 (21.08.2016).

⁵⁷ www.tefekkurdergisi.com/Yazi-Bediuzzamanin_iktisadi_Ahlak_Ogretisi-212817.html (21.08.2016).